

**UCHWAŁA NR XXXII/225/2017
RADY GMINY NOWY KORCZYN**

z dnia 29 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z póź. zm.) Rada Gminy Nowy Korczyn uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Korczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2018 r.

Przewodnicząca Rady Gminy
Nowy Korczyn

Kazimiera Goldyn

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną oraz koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „Za życiem”. Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWY KORCZYN
NA LATA 2018 – 2020**

- I. WPROWADZENIE**
- II. CELE GŁÓWNE WSPIERANIA RODZINY**
- III. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU I KIERUNKI DZIAŁAŃ**
- IV. ADRESACI PROGRAMU**
- V. REALIZACJA PROGRAMU**
- VI. ZASOBY GMINY**
- VII. EFEKTY PROGRAMU**
- VIII. ZAGROŻENIA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY**
- IX. PODSUMOWANIE**

I. WPROWADZENIE

W oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 697 z póź. zm.) został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Korczyn na lata 2018 - 2020. Ustawa nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „Za życiem”.

Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3-letni gminny program wspierania rodziny, zwany dalej Programem. Na terenie Gminy Nowy Korczyn wspieranie rodzin polega na kompleksowej pracy asystenta rodziny, który pomaga rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w których występują różnego rodzaju dysfunkcje oraz zagrożenie koniecznością objęcia dzieci opieką zastępczą. Rodzina, jako podstawowa komórka oraz naturalne środowisko, funkcjonowania i rozwoju dziecka, jest niezbędna do jej prawidłowego rozwoju. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowania na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Nie zawsze jednak realny obraz domu rodzinnego i rodziny kojarzy się z atmosferą ciepła, miłości z rozumienia. Są rodziny, które z różnych powodów (niepełnosprawność, bezrobocie, uzależnienia) nie radzą sobie z prawidłowym funkcjonowaniem. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawią się dysfunkcje, Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie we współpracy z jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, są zobligowane do wspierania i podjęcia stosownych działań. Rodzina dysfunkcyjna to taka, która wykazuje poważne nieprawidłowości w funkcjonowaniu oraz zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka co może się przejawiać brakiem dbałości o potrzeby rozwojowe dziecka, brakiem kontaktów ze szkołą, brakiem kontroli działań dziecka w jego czasie wolnym, czy niedostateczną pomocą dziecku w nauce. To rodzina, która potrzebuje pomocy i zgłasza się po nią do Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, zaczynając współpracę z pracownikiem socjalnym lub pracownik socjalny dostrzegając dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze, wnioskuje do Kierownika OPS w Nowym Korczynie o objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwe jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko opuszcza własną

rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodzina i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb. Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji oraz obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym. Program uwzględnia rozwiązania w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, zapewnienie opieki wychnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych.

Program będzie realizowany w bieżącej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, we współpracy z organizacjami oraz programy celowe opierające się na poniższych podstawach prawnych:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 697 z póź. zm.);
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1769 z póź. zm.);
- c) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn;
- d) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- e) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860);

oraz innych ustaw i przepisów towarzyszących działalności instytucjonalnej pomocy społecznej.

II. CELE GŁÓWNE WSPIERANIA RODZINY

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej tj. odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej.

Zgodnie z przyjętym rządowym programem „Za życiem” gminny program wspierania rodziny obejmie systemem wsparcia rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

Wielowymiarowy i zintegrowany system wsparcia dzieci i ich rodzin w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez:

- stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci;
- edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- zapewnienie dzieciom z terenu Gminy Nowy Korczyn opieki, która gwarantowałaby zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i właściwe warunki do prawidłowego rozwoju;
- przeciwdziałanie patologiom w rodzinie poprzez rozwijanie środowiskowych form pomocy;
- poprawa jakości życia rodzin poprzez wyrównanie poziomu ich życia w sferze zdrowotnej, edukacyjnej, wychowawczej, społecznej i materialnej.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym:

- rozpoznawanie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczych, zaniedbań względem dzieci;
- ocena sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym;
- rozpoznawanie i profesjonalna ocena zagrożenia dla dobra dziecka;
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych i programów dotyczących wspierania rodziny w kryzysie ze szczególnym naciskiem na rodziny niewydolne wychowawczo.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

a) pomoc materialna dla rodzin pozostających z trudnej sytuacji finansowej:

- objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w formie gorącego posiłku;
- przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych oraz na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych i podręczników;

b) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Nowy Korczyn;

c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, m.in. poprzez przyznawanie świadczeń pomocy społecznej oraz w ramach

stypendiów socjalnych oraz kwalifikowanie do POPŻ 2014-2020;

d) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, nauczycieli, pedagogów szkolnych, psychologa oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom;

b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem we współpracy ze strukturami powiatowymi m. in z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;

c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie spotkań ze specjalistami i terapeutami różnych specjalności;

d) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych i asystenta rodziny, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych;

e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności przez profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami;

f) organizowanie aktywnego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży;

g) możliwość kierowania dzieci do ośrodków wsparcia dziennego;

h) kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez:

- zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny;

- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;

- pomoc w przywracaniu prawidłowego funkcjonowania rodziny, a zwłaszcza funkcji opiekuńczo-wychowawczych ról w rodzinie;

- współpracę z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin biologicznych, w szczególności:

a) koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie w tym:

- bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży, poprzez powoływanie grup roboczych w ramach zespołu interdyscyplinarnego;

b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne;

c) interwencję kryzysową w rodzinie;

d) grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

5. Pomoc w formie rodzin wspierających w szczególności:

- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka;

- pomoc w nauce;

- wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny;

- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

- kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych;

- w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym oczywistych spraw dla rodziny jak:

nauka gotowania, sprzątanía, utrzymania higieny osobistej oraz racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

6. Poradnictwo specjalistyczne w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego:

- pedagogicznego;

- prawnego;

- rodzinnego;

- treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców.

Praca asystenta rodziny prowadzona jest w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.

7. Profilaktyka:

a) udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej funkcji komórki społecznej;

b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwoju specjalistycznego dla nich wsparcia;

c) stworzenie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej.

8. Koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „Za życiem”;

- a) opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia: psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno-leczniczego, finansowego i rzeczowego;
- b) załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach;
- c) pomoc w zapewnieniu opieki wychowawczej dla opiekuna osoby niepełnosprawnej.

IV. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Nowy Korczyn, dotknięte zjawiskiem przemocy, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym, długotrwałą chorobą, bezrobociem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
2. Dzieci wymagające ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej, w szczególności dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo;
3. Dysfunkcyjne rodziny, których problemy spowodowane są w głównej mierze niezaradnością życiową, złą sytuacją materialną, alkoholizmem przyczyniające się do powstania znacznych deficytów rozwojowych dzieci, gdyż niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb codziennych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń w szkole, izolacji społecznej, wchodzenie w konflikt z prawem;
4. Rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej;
5. Rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Program realizowany będzie na terenie Gminy Nowy Korczyn w latach 2018-2020. Działania mające na celu realizację założeń programu, a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną są koordynowane i organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka;
- podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach;
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc.

Do zadań Gminy Nowy Korczyn należy opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny oraz:

- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinami, w których urodziły się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie Gminy Nowy Korczyn.

VI. ZASOBY GMINY

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, we współpracy z:

- Samorządem lokalnym;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Busku Zdroju;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Busku Zdroju;
- Gminą Komisją ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Korczynie;
- Zespołem interdyscyplinarnym;
- Placówkami oświatowymi (nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy szkolni);
- Ośrodkami Zdrowia;
- Komisariatem Policji w Solcu-Zdroju;
- Sądami oraz Kuratorami Społecznymi i Zawodowymi;
- Kościołem i innymi związkami wyznaniowymi;
- Organizacjami pozarządowymi.

VII. EFEKTY PROGRAMU:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;

- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny dziecka;
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych;
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej naturalnych funkcji.

VIII. ZARGOŻENIA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

Niezrozumiałość w komunikacji między różnymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny oraz z organizacjami pozarządowymi. Brak wystarczającej oferty specjalistycznych usług. Efekty realizacji Programu zależne są nie tylko od pracy asystenta rodziny, pracowników socjalnych czy wzajemnej współpracy wskazanych powyżej instytucji, ale także, a zasadniczo przede wszystkim od woli współpracy ze strony rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

IX. PODSUMOWANIE.

Celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, zarówno tym które mogą zaistnieć, jak i tym które już istnieją. Istotne znaczenie mają działania profilaktyczne skierowane do rodzin wymagających wsparcia ze strony osób i instytucji powołanych do tego zadania. Gminny program wspierania rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin. Wsparcie rodziny może odnieść pozytywny skutek wówczas, gdy zostaną stworzone warunki do wyeliminowania negatywnych czynników zakłócających jej rozwój. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku jest wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału poprzez zdobycie nowych umiejętności w funkcjonowaniu rodziny. Pomoc na rzecz rodzin nakierowana winna być w pierwszej kolejności na wykorzystanie własnych zasobów i możliwości jeśli to zawiedzie wówczas rodzina otrzyma specjalistyczne wsparcie.